Gemeente Amsterdam

13 januari 2025

Vernieuwing Station Amsterdam Lelylaan
Verslag participatie najaar 2024

Inleiding

In september 2024 is het Participatieplan voor de ontwerpfase van het project Vernieuwing Station Amsterdam Lelylaan vastgesteld. Die fase is gestart in 2024 en eindigt met de vaststelling van het definitief ontwerp naar verwachting in 2028. Doel van de participatie is om de geïnteresseerde omwonenden en reizigers van het station te informeren over de plannen, de globale planning en het proces. Doel is ook om bij hen reacties op te halen over de te verleggen watergang en groene oever ten noorden van de Lelylaan, de nieuwe invulling voor het P+R-terrein en eventuele zorgen en ideeën over werkterreinen en hinder.

Tussenverslag
Conform het participatieplan is najaar 2024 een informatiebijeenkomst georganiseerd over het project. Rond die tijd is ook een online enquête gehouden over de mogelijke invulling van het P+R-terrein. Daarnaast werden diverse andere middelen ingezet om de doelgroepen te informeren over de plannen.
Dit verslag blikt daarop terug. Ook de komende jaren worden informatiebijeenkomsten georganiseerd en mogelijk andere vormen van participatie om de omgeving te informeren en reacties op te halen. Dit is dus nog geen eindverslag.

Leeswijzer
In dit verslag staat een weergave van wat er najaar 2024 is gebeurd voor de participatie en wat dat heeft opgeleverd. In het eerste hoofdstuk wordt toegelicht op welke wijze is gecommuniceerd en hoe de participatie is verlopen. In het volgende staan de belangrijkste vragen en reacties en wat we daarmee gaan doen. Dan volgt een samenvatting van de resultaten van de enquête over de nieuwe invulling van het P+R-terrein en wat daar verder mee gebeurt. Het verslag sluit af met een terugblik op de participatie wat we hebben geleerd voor het vervolg.

Aanpak en verloop participatie

Dit hoofdstuk gaat in op de communicatie over het project en de participatie, de opzet en het verloop van de informatiebijeenkomst, pers en social media en de opzet van de enquête.

Communicatie
Het project heeft in de aanloop naar de informatiebijeenkomst en de online enquête via de volgende kanalen gecommuniceerd:

- Flyer. De directe omgeving (3000 adressen) van het station is huis-aan-huis uitgenodigd met een flyer.
- Gemeentekrant Amsterdam. Deze wordt huis-aan-huis bezorgd. Op de voorpagina van de editie in Nieuw-West is een aankondiging geplaatst over de bijeenkomst.
- Website amsterdam.nl. Op deze projectpagina is achtergrondinformatie te vinden over het concept-ontwerp. Hier was ook een bericht over de bijeenkomst en de enquête te vinden. In 2024 trok de site in totaal 5.600 bezoekers tot begin december.
- Digitale nieuwsbrief stadsdeel Nieuw-West.
  In de nieuwsbrief stond een aankondiging van over de informatiebijeenkomst. Bijna 200 mensen hebben de link geopend naar het volledige bericht op de projectpagina.
- Facebookpagina stadsdeel Nieuw-West plus gerichte advertentie op Facebook. De advertenties waren gericht op mensen in het postcodegebied van Nieuw-West en op reizigers die op het station komen. We hebben twee advertenties geplaatst:
  1) Bekendmaking informatiebijeenkomst. 25.000 mensen hebben de advertentie in hun tijdlijn gezien/gelezen. 347 mensen hebben doorgeklikt naar het bericht op de website.
  2) Oproep om P+R-enquête in te vullen. 14.000 mensen hebben de advertentie in hun tijdlijn gezien/gelezen. 405 mensen hebben doorgeklikt naar de enquête.

  Beide advertenties kregen 35 likes.
- De flyer is gemaild aan de volgers van het project en de stadsdeelcommissieleden.
- Medio oktober is via de dagmail aan gemeenteraadsleden en andere geïnteresseerden een rapportage verspreid over de voortgang en belangrijkste aspecten van het project en in de begeleidende brief is de bijeenkomst ook nog een keer onder de aandacht gebracht.

Informatiebijeenkomst
Voor de omwonenden en reizigers is op 24 oktober een informatiebijeenkomst georganiseerd. De bijeenkomst was tussen 16.30 en 19.30 uur in het Calvijn College. Om 17.00 uur en om 18.45 was er een presentatie. Voor en na de presentaties konden bezoekers langs vijf thematafels met informatie over de plannen, planning en het proces, over de verlegde watergang ten noorden van de Lelylaan, de nieuwe invulling van het P+R-terrein, werkterrein

en hinder en over de andere projecten of ontwikkelingen in de omgeving. Bij de tafels waren projectteamleden of andere vertegenwoordigers van de gemeente waarmee bezoekers in gesprek konden over de betreffende onderwerpen.

Opkomst en verloop bijeenkomst
Er zijn ongeveer 80 bezoekers geweest op de avond, waarvan ongeveer driekwart voor de eerste presentatie. Het publiek was redelijk gemengd, zowel omwonenden als reizigers en andere gebruikers, jong en oud, mensen van Nederlandse komaf en met een migratie achtergrond. Een aantal belangengroepen waaronder Rover en de Fietsersbond was ook vertegenwoordigd. De bijeenkomst verliep over het algemeen ontspannen. Na afloop van de presentaties waren er veel vragen die plenair werden beantwoord. Tijdens de eerste presentatie ontstond er over sommige onderwerpen een dialoog met meerdere mensen uit de zaal. Na de tweede presentatie werd er geklapt voor de sprekers.

Na afloop van de bijeenkomst
Tijdens de presentatie gaven bezoekers aan deze graag te ontvangen. Ongeveer de helft van de bezoekers had een mailadres achtergelaten om op de hoogte gehouden te worden van het project. Zij hebben na de bijeenkomst de presentatie ontvangen, met uitzondering van een enkeling wiens adres niet leesbaar bleek.
Mensen die niet naar de bijeenkomst wilden of konden komen, konden op de website van het project de laatste informatie vinden. Een enkeling heeft in die periode een vraag of inbreng gemaild. Dat is ook in dit verslag meegenomen.

Pers en social media
Een stadsdeelcommissielid had voorafgaand aan de bijeenkomst al over het project gepost. AT5 was aanwezig op de informatiebijeenkomst en heeft er een artikel over geschreven op hun website. De zender heeft er ook een facebookbericht over geschreven. Daarop zijn onder andere deze reacties zijn gekomen:
- Ik hoop dat ze de architectuur behouden.
- De omgeving ook graag.
- Hoop niet alleen veiliger voor het verkeer maar ook voor de veiligheid van de reizigers. Loopt aardig wat gespuis. Veel camera's en veel licht.
- De P+R en de oprit verdwijnen. Auto pesten.
- De hele buurt mag wel worden opgeknapt.
- Meer en extra schoonmaken. Het is erg vies op de Lelylaan.
- Het ontwerp mag wel speelser en creatiever. Dit spreekt niet tot de verbeelding. Saai, eentonig.

De enquête
Om te weten te komen wat mensen vinden van een nieuwe invulling van het P+R-terrein is een online enquête gemaakt. De enquête was te vinden op de website. In de enquête hebben we gevraagd wat men vindt van horeca, sport/spel, groen en maatschappelijke voorziengen. Ze konden aangeven of ze het een goed idee vonden en ze konden er ook een toelichting bij geven. In totaal hebben we 68 ingevulde enquêtes ontvangen. De samenvatting van die uitkomsten en wat het project daar mee doet staat aan het eind van dit verslag.

Gestelde vragen en antwoorden

Hieronder staan de belangrijkste of meest opvallende vragen en opmerkingen en wat het projectteam daarmee gaat doen aan de hand van een aantal thema's.

Ontwerp, planning en proces

Roltrap en liften
Een stadsdeelcommissielid had voorafgaand aan de bijeenkomst al gepost dat hij zich niet in het voorstel voor de roltrappen kon vinden en daarin bijval gekregen. Tijdens de bijeenkomst leidde dit onderwerp ook tot veel vragen en discussie. Dat er alleen naar de metro een roltrap komt en niet naar de trein, voelt voor velen als een groot gemis. De tweede lift naar de trein werd wel positief ontvangen. Maar een lift duurt volgens veel aanwezigen langer, is heel vaak kapot en minder prettig ook uit het oogpunt van sociale veiligheid.
De liften worden sowieso transparant. Het project gaat zorgen dat de liften voldoende groot worden. Ook zal er bij de uitwerking van het ontwerp aandacht zijn voor het voorkomen van storingen en het vereenvoudigen van onderhoud en reparatie.

Ligging en oriëntatie
Het plan om de oriëntatie voor reizigers te verbeteren met een betere opzet en heldere indeling van het station én goede verwijsborden werd erg goed ontvangen. Velen beaamden dat mensen die er niet bekend zijn, de weg op en naar het (bus)station vaak niet goed kunnen vinden. Een enkeling stelde voor de verwijsborden naar het station toe ook goed te checken. Niet alle verwijsborden naar het station behoren tot het project. Het projectteam zal wel checken of de nieuwe borden goed aansluiten op de bestaande bewegwijzering en daar waar nodig aandacht voor vragen bij de betrokken collega's van de gemeente.

Leefbaarheid, veiligheid
Het verdwijnen van blinde muren en nog meer verlichting werd toegejuicht. In diverse gesprekken kwam aan de orde dat de situatie ten aanzien van sociale veiligheid en criminaliteit al wel enorm verbeterd is ten opzichte van eerder, onder andere door minder opgangen en betere verlichting.

Verkeer Pieter Calandlaan
Er waren zorgen over dat de Calandlaan veel drukker wordt als de oprit van de Johan Huizingalaan naar de Lelylaan verdwijnt. Er zitten langs die straat veel voorzieningen en scholen en er zijn geen zebrapaden. Bovendien is het inrijden van bussen naar het station volgens bewoners nu soms al een probleem. De fietsoversteek over de Calandlaan wordt door een enkeling lastig gevonden.

Volgens verkeersmodellen moet de doorstroming geen knelpunten opleveren. De portefeuillehouder van Nieuw-West zal de zorgen wel meenemen naar het stadsdeel om te kijken of extra maatregelen nodig zijn.

Verkeer Willem Frogerstraat
Ook de drukte op de Willem Frogerstraat richting de Lelylaan is nu al een zorg. Het oprijdend verkeer moet voorrang geven aan dat op de Lelylaan en dat leidt soms tot lange rijen wachtende auto's. Daar komt verkeer bij vanwege het vervallen van de oprit bij de Huizingalaan maar ook vanwege alle extra woningen en mogelijk andere ontwikkelingen. Het project gaat daarom een extra opstelstrook aanleggen voor de kruising en er komen verkeerslichten. Dan zal de doorstroming naar verwachting geen probleem meer zijn. De komst van de verkeerslichten werden door de omgeving enthousiast ontvangen.

Parkeren langs Cornelis Lelylaan
De parkeerplekken langs de noordzijde van de Lelylaan worden nu vaak gebruikt voor kiss+ride. Officieel is kiss+ride bij het busstation maar dat is wellicht niet bij iedereen bekend. Langs de Lelylaan is beter bereikbaar, vinden velen. Ook de eigenaar van de bloemenstal behoudt graag zijn kiosk met voldoende plekken voor kort parkeren in die buurt. Er komen plekken terug voor kort parkeren langs de noordzijde, maar hoeveel moet nog worden bepaald. Het project checkt verder hoe de officiële routing en bewegwijzering naar het station/kiss+ride wordt aangegeven.

Fiets- en looproutes
Opgemerkt werd dat iedereen die uit noordelijke richting komt, straks de Lelylaan moet oversteken, ook als je met de metro gaat. De nieuwe fietsoversteek ter hoogte van de Jan Tooropstraat zorgt voor een kortere route noord-zuid en wordt positief ontvangen.

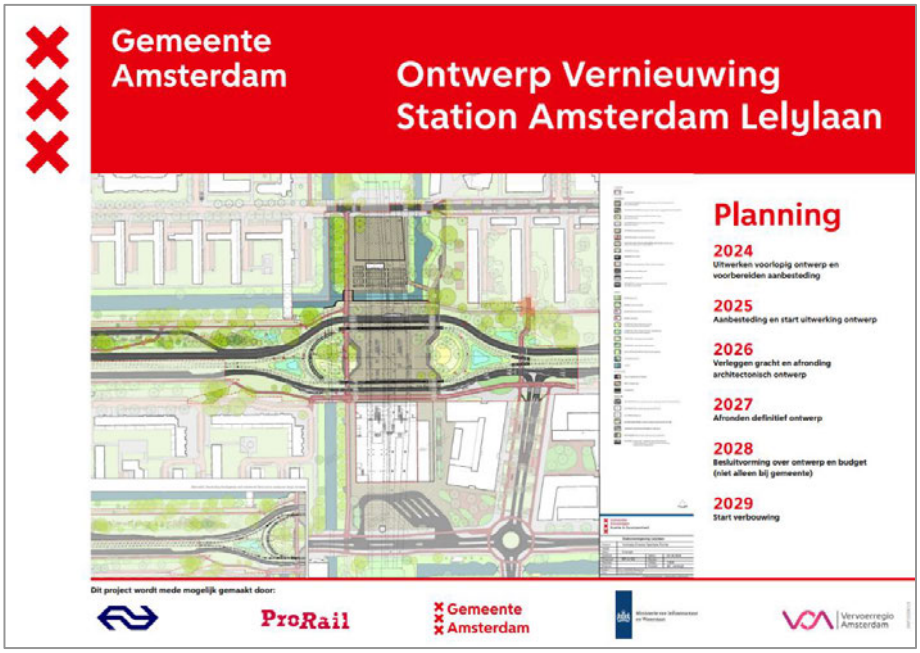

Informatiepaneel over ontwerp en planning

Beheer
Goed beheer is heel belangrijk, cruciaal, wordt gezegd. Er zijn zorgen over zwerfafval dat blijft hangen in het water en groen/riet. Het projectteam maakt de zorgen kenbaar bij de beheerder. Zwerfafval is nooit helemaal tegen te gaan, maar het team stemt het nieuwe ontwerp af met de beheerders, om te kijken wat er mogelijk is om bijvoorbeeld ophoping ervan tegen te gaan. Bovendien levert het project met het vernieuwde station ook een beheerovereenkomst op. Daarin moeten goede afspraken worden gemaakt tussen alle partijen die betrokken zijn bij het beheer om te zorgen dat het station goed beheerd blijft.

Voorzieningen
Het groen en het watertappunt ten westen van het station worden gewaardeerd en zouden moeten blijven. De kraan en het groen moeten weg voor de uitbreiding van de stationshal. Het watertappunt komt terug en aan weerszijden van het middeneiland komt groen met bomen terug.

Desgevraagd gaf het projectteam aan dat de openingstijden van de nieuwe stalling aansluiten op de tijden dat de trein rijdt. Een toilet in de stationshal wordt erg gewaardeerd. Overigens was bij veel aanwezigen niet bekend dat er nu al een toilet is. Meer voorzieningen, met ruimere openingstijden (AH is nu op zondag dicht), voor de reizigers én voor de buurt wordt door velen erg positief ontvangen.

Openbaar vervoer
Er zijn zorgen dat de tram niet meer doorrijdt als er een keerlus is. Het projectteam gaat niet over de dienstregeling maar weet van de Vervoerregio en GVB dat de keerlus voor extra trams gebruikt gaat worden, met name in de spits en dat de doorgaande tramlijnen blijven.

Informatiepaneel met impressies

Ook werd gevraagd of er meer treinen en bussen gaan rijden. De exploitatie is geen onderdeel van het project. De trein gaat eind dit jaar wel vaker rijden tussen Amsterdam CS en Schiphol en doet dan ook Lelylaan aan. Concrete wijzigingen in de dienstregeling van de bussen zijn niet bekend. Wel dat gewerkt wordt aan verbetering van de OV-verbinding Amsterdam-Haarlem, wellicht met een snelle buslijn langs Lelylaan. Een oostwest metrolijn is niet aan de orde en daar wordt geen rekening mee gehouden.

Planning
Veel bezoekers vinden het spijtig dat het nog zo lang duurt voordat de vernieuwing in uitvoering gaat. Wel ziet men dat het een groot project en een complex proces is en is er wel begrip dat het lang duurt.

Watergang en natuurvriendelijke oever
In alle communicatie over de informatiebijeenkomst was nadrukkelijk melding gemaakt van de mogelijkheid om te reageren op de plannen voor het gebied rond het Wally Moespad. Toch waren er niet veel bezoekers die daar specifiek vragen of zorgen over naar voren brachten. Het plan om extra water en groen te maken langs het Wally Moespad werd over het algemeen positief of neutraal ontvangen.

Een enkeling suggereerde het water onder het viaduct breder te maken en die oever ook groener met meer ruimte voor ecologie. Breder water kan niet, vanwege het voet/fietspad en de kolommen van het viaduct. Op het talud onder het viaduct komt bovendien veel minder zon en is de ecologische waarde ook beperkt. Het projectteam gaat na of meer groen op het talud aan weerszijden van het viaduct wel haalbaar is en meerwaarde heeft.

Informatiepaneel over verleggen watergang

In de volgende fase van dit deelproject, als er een voorstel ligt voor de invulling van het groen en een concrete planning, is het project van plan om voor deze doelgroep een aparte bijeenkomst te organiseren.

Nieuwe invulling P+R-terrein
Op de bijeenkomst kwamen veel positieve reacties op het verdwijnen van de P+R-terrein, op een enkeling na, die de parkeergelegenheid wel mist. Groen werd vaak genoemd als wenselijke nieuwe invulling. Maar wel in combinatie met ogen in het gebied, levendigheid en publiek dat zorgt voor informeel toezicht. Mensen konden ter plekke hun reactie achterlaten op de online enquête. De samenvatting van die uitkomsten staat aan het eind van dit verslag.

Hinder, bouwterrein en keten
Het was duidelijk dat hinder, bouwterrein en keten nog niet heel erg leefde onder de bezoekers. Desgevraagd kwamen er ook geen bijzonderheden naar boven. De locaties die het projectteam voor ogen heeft voor het bouwterrein en de bouwketen werden over het algemeen wel voor de hand liggend en passend gevonden. Op de volgende grote bijeenkomst zal dit onderwerp zeker terugkomen.

Omgeving/schijfgebouw
Ten aanzien van de ontwikkelingen in de omgeving kwamen er vooral veel reacties op het zogenaamde Schijfgebouw. Veel bezoekers gaven aan zich er zorgen over maken dat het gebouw veel schaduw op het plein zal veroorzaken en dat het ten koste gaat van de groene ruimte tussen de bebouwing. De collega's van dat project nemen die overwegingen mee in het vervolg.

Informatiepaneel over P+R-terrein

Samenvatting uitkomsten enquête

Reacties
Vanaf ongeveer een week voor de informatiebijeenkomst konden mensen reageren op de online enquête. 109 mensen hebben de website van de enquête aangeklikt. Uiteindelijk zijn 77 mensen gestart met invullen van de enquête en hebben 68 mensen de hele enquête ingevuld. Alle reacties zijn in dit verslag meegenomen, ook als de enquête niet volledig is ingevuld.

Respondenten
Bijna 50% van de respondenten komt wekelijks op het station, 30% zelfs dagelijks en veel mensen maandelijks. Meer dan de helft woont vlak in de buurt van het station, 20% verderop in Slotervaart, ruim 20% in Nieuw-West en een enkele in of zelfs buiten Amsterdam. De helft van de respondenten is 20-40 jaar, 37% 40-60 jaar, 13% is 60-80 jaar.
Ondanks de inzet op een online enquête en posts op facebook is het niet gelukt de jeugd te bereiken. Daar zal bij het vervolg extra aandacht voor zijn, bijvoorbeeld door andere (social) media of de jongeren gerichter op te zoeken, bijvoorbeeld via school.

Sport en speeltoestellen
Maar liefst 43% van de respondenten vindt sport- en speeltoestellen geen of helemaal geen goed idee. Daar tegenover staat 35% die het wel een goed of heel goed idee vindt. Veel respondenten geven bij de open antwoorden aan dat er al voldoende of zelfs heel veel plekken zijn om te spelen en sporten in de buurt. Zorgen zijn er over dat het een hangplek wordt, mogelijke criminele activiteiten en andere overlast. Men vindt dat het wel levendig moet worden, ook in de avond, wat niet lukt met alleen toestellen. Bewegen wordt wel belangrijk gevonden door velen en basketbal, skate en wellicht padel worden vaker genoemd.

Horeca en groen
Een ruime meerderheid van 60% van de respondenten vindt horeca en groen een heel goed idee en 25% vindt het prima. Een kleine 10% vindt het geen goed idee. Uit de open antwoorden blijkt dat veel mensen horeca toejuichen omdat het goed is voor de levendigheid. Smaken verschillen wel want de een wil het hip en de ander juist een bruin café. De combinatie met sportvoorzieningen wordt meermaals genoemd en een theater of deelmobiliteit ook een enkele keer.

Meer groen en aansluiting op het Spoorpark
Ook dit idee wordt door een ruime meerderheid van 76% positief ontvangen. Uit de open antwoorden blijkt dat men groen over het algemeen erg positief vindt, te meer omdat het stationsgebied verder erg versteend is. Slechts een enkeling vindt dat er al genoeg groen is in de buurt. Velen zijn positief over het Spoorpark en zien kansen voor het doortrekken van routes voor wandelen en hardlopen. Zorgen zijn er over of groen onder het viaduct wel werkt

en dat het wel laag moet blijven voor ruimte en overzicht en sociale veiligheid. Combinatie met horeca wordt een paar keer genoemd voor voldoende activiteit en reuring in het groen.

Andere voorzieningen
33% heeft hierover geen mening maar ruim 60% is positief. Uit de open antwoorden blijkt dat men hier vaak ook denkt aan sport en horeca. Een supermarkt of andere winkel wordt vaker genoemd, ook fijn voor wachtende reizigers, of een bezorgpunt voor pakketjes. Diverse maatschappelijke voorzieningen worden geopperd. Onder andere een buurthuis waar bewoners en organisaties zelf laagdrempelig activiteiten kunnen ontplooien. Een bibliotheek, kringloopwinkel of repair café, ruimtes voor kunst, graffiti-vrijplaats, mode, theater of film. Ook een hub voor deelvoertuigen wordt een paar keer genoemd.

Andere aandachtspunten
Uit de open antwoorden blijkt dat men veiligheid, licht en levendigheid erg belangrijk vindt. Men pleit voor een goede aansluiting opdat het straks ook echt hoort bij het stationsgebied. Daarbij kan het juist een rustpunt zijn naast alle drukte op het station. Beheer en het tegengaan van zwerfafval wordt genoemd. Een goede afzetplek voor auto's wordt een paar keer genoemd en hoewel veel respondenten het goed vinden dat deze weg gaat, zou een enkeling het parkeren toch graag behouden. En de mogelijkheid om extra fietsparkeren te realiseren als dat nodig is. Een paar mensen zouden de toegang naar trein de afgesloten is graag weer opengesteld zien en de toegang naar metro ook behouden.

Conclusies en vervolg
Het doel van de enquête was om een indruk te krijgen van hoe de suggesties voor de nieuwe invulling worden ontvangen bij het brede publiek van zowel reizigers als omwonenden, en of er nog heel andere ideeën of zorgen leven.

Voor sport en spel heeft de enquête inzichtelijk gemaakt dat die er volgens veel respondenten al voldoende voorzieningen voor de buurt zijn. Er is geen behoefte aan meer van hetzelfde. Daarbij moeten levendigheid en sociale veiligheid nadrukkelijk aandacht krijgen door bijvoorbeeld combinatie met andere functies.

Groen wordt erg positief ontvangen, maar de zorg over sociale veiligheid en voldoende doorkijk geldt ook daar nadrukkelijk.

De kansen voor commerciële en maatschappelijke voorzieningen worden bevestigd door deze enquête. Winkels liggen minder voor de hand. In het Podium komt al een supermarkt. Ook onder in de nieuwbouw ten oosten van het stationsgebouw komt waarschijnlijk ruimte voor winkels. Verder worden ten zuiden van de Lelylaan al een buurtkamer en een gezondheidscentrum toegevoegd.

Het komende jaar worden scenario's opgesteld voor de invulling met verschillende type functies en wordt verder gekeken welke haalbaar en wenselijk zijn. De uitkomsten van deze enquête worden daarin meegenomen.

Terugblik en vervolg participatie

De informatiebijeenkomst en ook de website van het project zijn goed bezocht. Op basis daarvan is de indruk is dat de geïnteresseerde reizigers en omwonenden over het algemeen wel zijn bereikt met alle communicatiemiddelen die zijn ingezet door zowel op huis-aan-huis als online media in te zetten. Het projectteam zal de komende jaren op vergelijkbare wijze blijven communiceren en ongeveer jaarlijks dergelijke informatiebijeenkomsten organiseren.

De bijeenkomst in de namiddag was veel drukker dan in de vooravond. Mogelijk zullen we de tijden daarom aanpassen. Verwacht werd dat de informatiebijeenkomst vooral bezocht zou worden door mensen uit de buurt. Er waren echter zeker ook bezoekers die niet in de directe omgeving wonen.

Het projectteam verwachtte op de bijeenkomst in het bijzonder meer mensen die wonen in de directe omgeving van de te verleggen watergang. In de volgende fase van dit deelproject, als er een voorstel ligt voor de invulling van het groen en een concrete planning, zullen we daarom voor deze doelgroep een aparte bijeenkomst organiseren.

De enquête over het P+R-terrein en de berichtgeving daarover was online, waaronder op social media, om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Ondanks die inzet reageerden er geen mensen van jonger dan 20 jaar. Bij de verdere invulling van de participatie over het P+R-terrein wordt er rekening mee gehouden dat een andere aanpak nodig zal zijn om hen te bereiken.